

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

07 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte: Ghenadie Nicolaev,

Judecătorii: Petru Moraru, Nadejda Toma, Vladimir Timofti și Constantin Alerguș,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Gavriliță Vitalie, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2017, în cauza penală în privința lui

Petcov Serghei xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 22.12.2016 – 01.03.2017;

Instanța de apel: 22.03.2017 – 04.05.2017;

Instanța de recurs: 19.06.2017 – 07.11.2017.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 01 martie 2017, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală*, Petcov Serghei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 349 alin. (2) lit. a) Cod penal, la 4 (patru) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 3 (trei) ani.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că la 10 octombrie 2016, aproximativ la ora 13:10, Petcov Serghei, aflându-se pe adresa mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor, 61, în apropierea stației Peco „Petrom”, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările prejudiciabile, dorind și admițând în mod conștient survenirea acestor urmări, în momentul în care urma să fie reținut de către colaboratorii de poliție, Pleșca Octavian și Simionov Constantin, a opus rezistență fizică, aplicându-i celui din urmă mai multe lovituri cu pumnii și picioarele în regiunea feței, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 3519 din 09 decembrie 2016, vătămări corporale neînsemnate.

Ulterior, continuându-și acțiunile criminale îndreptate spre atingerea scopului infracțional, Petcov Serghei, urmărind scopul aplicării violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei, intenționat, în timpul reținerii i-a aplicat lui Pleșca Octavian o lovitură cu piciorul în regiunea mâinii drepte, astfel, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 5627 din 08 noiembrie 2016, vătămare medie a integrității corporale.

3. **Procurorul**, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia în partea individualizării pedepsei penale cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri

potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Petcov Serghei, în baza art. 349 alin. (2) lit. a) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 4 ani, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Pentru motivarea cerințelor înaintate, procurorul a menționat că deși prima instanță corect a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 349 alin. (2) lit. a) Cod penal, totuși la individualizarea pedepsei penale instanța de judecată a reținut că „*inculpatul Petcov Serghei a săvârșit o infracțiune gravă, a pus în pericol viața și sănătatea părților vătămate, la momentul săvârșirii infracțiunii se afla sub influența drogurilor, nu este angajat în câmpul muncii ducând un mod de viață parazită, este caracterizat negativ*”.

În acest context, apelantul a remarcat că prima instanță nu a ținut cont de scopul pedepsei penale, care primordial trebuie să restabilească echitatea socială și să prevină săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane.

Astfel, în opinia acuzatorului de stat, pedeapsa aplicată de către instanța de judecată inculpatului Petcov Serghei nu corespunde gravității infracțiunii săvârșite, personalității lui și pericolului social pe care îl reprezintă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2017, a fost respins ca nefondat apelul și menținută sentința.

Pentru pronunțarea soluției nominalizate, instanța de apel a menționat că din cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanță în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, rezultă că acțiunile inculpatului corect au fost încadrate în baza art. 349 alin. (2) lit. a) Cod penal, vinovăția acestuia fiind dovedită pe deplin.

Cu referire la criticile titularului de apel privind blândețea pedepsei stabilite în privința lui Petcov Serghei, instanța de apel a menționat, că pedeapsa penală, potrivit art. 61 Cod penal, este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Având în susținere prevederile art. 75 Cod penal, instanța de apel a concluzionat că pedeapsa stabilită inculpatului corespunde limitelor sancțiunii prevăzută de art. 349 alin. (2) lit. a) Cod penal, fiind respectate toate regulile ce caracterizează stabilirea pedepsei, atât în ce privește cuantumul acesteia cât și modul de executare.

În concluzie instanța de apel a accentuat, că pedeapsa aplicată inculpatului de către prima instanță este corectă și proporțională în raport cu infracțiunea săvârșită, corespunde scopului instituit de Legea penală, or, aplicarea unei sancțiuni mai aspre nu va fi în concordanță cu scopul legal al pedepsei penale.

5. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, a contestat decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului acuzatorul de stat menționează, că instanța de apel, contrar prevederilor art. 61 Cod penal, menținând o decizie de condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru săvârșirea unei infracțiuni cu un grad de prejudiciabilitate sporit, fiind periclitată ordinea de drept, nu a realizat că la caz nu va fi atins scopul principal al legii penale, și anume prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către inculpat, precum și de către alte persoane.

Remarcă procurorul că instanțele de fond s-au limitat doar la descrierea art. art. 7, 61, 75-77, 90 Cod penal, fără a face referire la argumentele care au servit la invocarea acestor temeuri, ignorând prevederile art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală.

Consideră recurentul că potrivit prevederilor art. 78 Cod penal, instanțele de fond i-au stabilit inculpatului un termen minim de pedeapsă, însă dacă instanța a ajuns la concluzia suspendării condiționate a executării pedepsei, atunci aceasta era obligată să indice motive suplimentare. Or, la caz instanțele de fond nu au identificat circumstanțele prevăzute la art. 76 Cod penal.

La fel, susține recurentul că instanța de apel nu a motivat pe deplin concluzia de aplicare a prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal, greșit concluzionând că corectarea inculpatului este posibilă fără a fi izolat de societate.

Astfel, în opinia recurentului instanța de apel a ignorat prevederile art. 75 Cod penal, conform cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a acestui cod.

În contextul celor expuse, acuzarea consideră greșite concluziile instanței de apel în partea individualizării pedepsei stabilite inculpatului și în contradicție cu probatoriul administrat la etapa urmăririi penale și cercetării judiciare, neconforme scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale.

Luând în considerație că infracțiunile în cauză au o amploare răspândită în Republica Moldova, de faptul că infracțiunea săvârșită de inculpat atentează la ordinea publică și activitatea organelor de drept, la sănătatea și integritatea corporală a persoanei, procurorul consideră că instanța de judecată urma a pedepsi inculpatul mai aspru pentru a evita contribuirea la dezvoltarea în rândul cetățenilor a sentimentului că nu pot beneficia de o protecție adecvată din partea statului și curmarea încrederii infractorilor în faptul, că vor fi blând pedepsiți.

La stabilirea pedepsei, instanțele de judecată urmau să țină cont și de faptul, că inculpatul a săvârșit faptele incriminate cu intenție directă, dându-și bine seama de consecințele ce urmau să survină, aflându-se într-un loc public, în prezența mai multor persoane, acțiunile sale fiind manifestate față de o persoană publică, redând acțiunilor sale un caracter de pericolozitate sporită.

Reieșind din personalitatea inculpatului, recurentul accentuează că acesta a săvârșit o infracțiune gravă, a pus în pericol viața și sănătatea părților vătămate (colaboratori de poliție), că la momentul săvârșirii infracțiunii se afla sub influența drogurilor, inculpatul nu a negat faptul că este dependent de substanțe narcotice, că nu este angajat în câmpul muncii ducând un mod de viață parazită, că se caracterizează negativ.

De asemenea, acuzarea consideră că în privința inculpatului aplicarea unei pedepse mai blânde decât închisoarea, poate doar să încurajeze săvârșirea pe viitor a altor infracțiuni și nu ar putea fi realizate scopurile pedepsei penale stipulate în art. 61 Cod penal: restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni. Corectarea inculpatului, ca scop al pedepsei penale, presupune conștientizarea celor săvârșite și reîncadrarea în activitatea societății, pe când comportamentul acestuia denotă lipsă de încredere, din care cauză este imposibilă corectarea și reeducarea inculpatului fără izolarea reală de societate.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, adoptând soluția respectivă în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat).

Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Din conținutul recursului declarat se constată că, procurorul a invocat drept temei pentru recurs pct. 6), 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, precum și când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Așadar, în esență, procurorul manifestă dezacordul cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului, însă Colegiul penal consideră neîntemeiate argumentele formulate sub aspectul blândeții pedepsei aplicate, deoarece instanța de apel corect a ajuns la concluzia aplicării în privința lui Petcov Serghei a pedepsei închisorii cu suspendarea condiționată a executării acesteia, pentru perioada de probațiune de 3 ani.

Potrivit dispozițiilor art. 90 alin. (1) Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de cât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune. În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în perioada de probațiune pe care a fixat-o, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Cu referire la circumstanțele enunțate, Colegiul penal menționează că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, adică în limitele sancțiunii legii în baza căreia persoana a fost condamnată, iar în cazul în care nu sunt careva impedimente, instanța este în drept să aplice și prevederile art. 90 Cod penal.

În speță, se constată că inculpatul Petcov Serghei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 349 alin. (2) lit. a) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la 4 ani închisoare, iar în baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 3 ani.

Pentru pronunțarea unei astfel de soluții, instanțele de fond au reținut că potrivit criteriilor generale de individualizare a pedepsei penale, inculpatul a săvârșit o infracțiune care face parte din categoria infracțiunilor grave, prin care fapt a pus în pericol viața și sănătatea părților vătămate, inculpatul a recunoscut că este dependent de substanțe

narcotice și a acționat fiind sub influența acestora, este caracterizat negativ, nu este angajat în câmpul muncii și duce un mod de viață parazitar.

Totodată, raționamentul instanțelor judecătorești privind suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate, se rezumă la faptul că inculpatul anterior nu a fost condamnat și nu are antecedente penale.

În opinia instanței de recurs, având la bază totalitatea circumstanțelor enumerate, instanța de apel întemeiat a dispus suspendarea executării pedepsei închisorii pentru perioada de probațiune de 3 ani.

Or, în acest sens instanța de apel corect a remarcat că prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, inculpatul Petcov Serghei nu este absolvit definitiv de amenințarea legii penale, deoarece perioada de probațiune nu presupune altceva decât o șansă oferită inculpatului de a se corecta și de a stimula obligativitatea respectării ordinii publice în general, și a autorității legii penale - în principal, iar la o potențială încălcare a legislației penale, în mod obligatoriu se va lua în considerație și pedeapsa stabilită prin sentința adoptată în speță.

Sub aspectul prevederilor legale citate, Colegiul statuează că pedeapsa este echitabilă atunci când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor sale, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

Mai mult, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

Practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

La fel, în literatura de specialitate s-a afirmat în mod întemeiat, că a aplica o pedeapsă necorespunzătoare gravității proprii infracțiunii, ar însemna fie a-l supune pe infractor unui spor de privațiuni sau de restricții ce nu este necesar pentru a corecta conduita sa, fie dimpotrivă, a-i impune o suferință care, datorită intensității sale reduse, în loc să-l intimideze și să-l îndrepte, mai degrabă îl încurajează să persevereze în încălcarea legii penale.

Totodată, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Așadar, în viziunea instanței de recurs, instanțele de fond corect au apreciat că scopul pedepsei poate fi atins și fără executarea reală a acesteia, deoarece din circumstanțele speței rezultă că nu au fost constatate careva impedimente pentru aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului.

Prin urmare, se conturează concluzia că atât prima instanță cât și instanța de apel la compartimentul individualizării pedepsei au acordat deplină eficiență prevederilor legale și just au conchis că, corectarea și reeducarea inculpatului poate avea loc în condițiile aplicării pedepsei închisorii cu suspendarea condiționată a executării acesteia, ce va atinge scopul restabilirii echității sociale, precum și prevenirea săvârșirii noilor infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane.

Față de cele descrise mai sus, Colegiul penal constată că, concluzia instanțelor de fond corespunde circumstanțelor cauzei și criteriilor de stabilire a pedepsei, aceasta fiind

motivată și aplicată în limitele legii, situație ce impune soluția respingerii, ca inadmisibil, a recursului ordinar declarat.

7. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Gavriliță Vitalie, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2017, în cauza penală în privința lui *Petcov Serghei* xxxxx.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 07 decembrie 2017.

Președinte

Ghenadie Nicolaev

Judecătorii

Petru Moraru

Nadejda Toma

Vladimir Timofti

Constantin Alerguș